

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ปัจจุบันนี้ประเทศไทยอยู่ในระยะการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม สิ่งสำคัญยิ่งในการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคือการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่จะช่วยให้พลเมืองมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชนานแกครุใหญ่โรงเรียนและนักเรียนที่สมควรได้รับพระราชทานรางวัล ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการประจำปีการศึกษา 2516 ม พระค่านักจิตกรลดการโอรุาน วันศุกร์ที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2518 มีใจความว่า

ปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่งทั้งของชีวิตและส่วนรวม คือการศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานส่งเสริมความเจริญความมั่นคงเกือบทุกอย่างในบุคคล และประเทศชาติ ผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาของอนุชนทุกระดับจึงควรไตร่ตรองตระหนักในความสำคัญของงานที่ตนทำ ทั้งต้องพยายามปฏิบัติให้ไคผลสมบูรณ์ตามความมุ่งหมายของเจตนากการศึกษา¹

จะเห็นได้ว่าการศึกษาคือการสำคัญในการสร้างความเจริญให้แก่ประเทศชาติ ในประเทศที่กำลังพัฒนานั้น การพัฒนากำลังคนนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะคนที่ได้รับการพัฒนาแล้วนั้นจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะไปพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ให้มีสภาพดีขึ้น บุคลากรที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนากำลังคนฝ่ายหนึ่งก็คองไม่พ้นครู² ครูเป็นบุคคลสำคัญที่ช่วยสร้างพลเมืองดีของชาติ และช่วยให้การศึกษาเป็นกำลังสำคัญในการปรับปรุงคุณภาพของคน ดังจะ

¹ สำนักราชเลขาธิการ, ประมวลพระราชนานและพระบรมราโชวาท, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร, 2519), หน้า 83.

² สุจริต เพียรชอบ, "บทบาทของครูในการพัฒนาประเทศ", วารสารครูศาสตร์ ปีที่ 9, ฉบับที่ 1 (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2522):50.

เห็นได้ในใจความตอนหนึ่งในโครงการศึกษาของไทย พ.ศ. 2441 ซึ่งกล่าวไว้ว่า

การศึกษาในกรุงเทพฯ ในปัจจุบันนี้ และในอนาคต ก็ต้องครูเป็นที่ตั้ง ครูดีแล้วก็ให้การศึกษา
เล่าเรียนศึกษาดี การใหญ่สำคัญของกรมศึกษาธิการก็คือฝึกหัดครูให้ดี แล้วเป็นทาง
จริง ๆ ที่จะให้การศึกษาเล่าเรียนในย่านเมืองดำเนินสู่ทางเจริญ¹

การฝึกหัดครูจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างใหญ่หลวงของประเทศ เรื่องหนึ่งในการผลิต
ครูให้มีคุณภาพ สถานฝึกหัดครูจะต้องรับเป็นพันธกิจที่จะต้องรับผิดชอบต่อสังคมและปวงชน
คณาจารย์ในสถานศึกษาฝึกหัดครูจะต้องเสาะแสวงหาวิธีการต่าง ๆ ที่จะเตรียมครูที่มีสมรรถ-
ภาพ² ความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และความคิดเห็น เป็นคุณสมบัติ
หรือทฤษฎีที่สำคัญของครูผู้สอนที่มีส่วนช่วย เพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพของการศึกษา³
ครู คือผู้ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาการโดยรอบคอบขึ้นในตัวผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรมใน
ระดับวิญญูชนจะพึงปฏิบัติได้ และมีลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งในแง่บุคลิกภาพทั่วไป ความสัมพันธ์
ต่อศิษย์และบทบาทต่อสังคม⁴ ความสำคัญของการศึกษาในปัจจุบัน ไม่เพียงให้คนมีความรู้
ความสามารถในวิชาเท่านั้น แต่หมายถึงว่าผลทางการศึกษาจะต้องทำให้ผู้เรียนสามารถ
มีชีวิตที่ดีขึ้น ดำรงตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมอีกด้วย⁵ การสอนคนที่จะออกไปเป็นครูนั้น

¹บุญถิ่น อัตถากร, "ปัญหาพื้นฐานของการฝึกหัดครูคุณภาพกับปริมาณ",
29 กันยายน 2522 ครบรอบ 25 ปี การสถาปนากรมการฝึกหัดครู, (กรุงเทพมหานคร:
เจริญวิทย์การพิมพ์, 2522):31.

²อารี สันทนต์, "คำนำ" ในการฝึกหัดครู ปัญหาและโอกาส, (กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์เพื่ออักษร, 2518), หน้าคำนำ.

³รังสรรค์ หนูะพรพันธุ์, ทัศนะทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์พิษเนต,
2518), หน้า 47.

⁴รายงานคณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, แนวทางปฏิรูปการศึกษา-
สำหรับรัฐบาลในอนาคต, (กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์ยูไนเตคเนชั่น, 2519), หน้า 45.

⁵เฉลียว บุรืภักดิ์ และคณะ, รายงานผลการวิจัยเรื่องลักษณะของครูที่ดี, (กรุงเทพ
มหานคร:โรงพิมพ์ตำรวจ, 2520), หน้า 1

มีความสำคัญ เช่นเดียวกันซึ่งจะต้องใ้ครูที่มีคุณภาพสามารถที่จะนำแนวทางในการสอนคน เพื่อให้มีคุณภาพให้ได้ ในเมื่อครูไม่มีคุณภาพเสียแล้ว นักเรียนจะมีคุณภาพได้อย่างไร ความสำคัญในข้อนี้เราจะไ้แก่เนื้อหาของวิชาการศึกษาในสถานฝึกหัดครูทุกแห่ง ทุกระดับควรจะสนองความจำเป็นในการที่จะนำไปสร้างคนให้มีคุณภาพประการหนึ่ง กับผู้สอนในสถาบันการฝึกหัดครูจะต้องมีประสบการณ์ในการศึกษา และประสบการณ์เกี่ยวกับสังคมไทยอีกประการหนึ่ง¹ การผลิตครูเป็นงานที่ทำเพื่ออนาคตอันไม่สู้จะใกล้นัก เพราะการผลิตครูต้องใช้เวลา 2 ปี ก็มี 4 ปี ก็มี หรือนานกว่านี้ก็มี ตามชั้นความรู้และระดับวุฒิต่างๆ ของครู ครั้นสำเร็จการฝึกหัดครูแล้วก็ออกไปสอนนักเรียนซึ่งจะศึกษาอยู่ในโรงเรียนนานตั้งแต่ 4-16 ปี หรืออาจจะนานกว่านี้ตามระดับชั้นของการศึกษา นักเรียนเหล่านั้นจึงจะออกไปประกอบอาชีพในสังคมตามหน้าที่ของพลเมืองดี และเป็นกำลังทางเศรษฐกิจของบ้านเมืองสืบต่อไป ในช่วงระยะเวลาอันยาวนานนี้ สังคมและเหตุการณ์ต่างๆ ของโลกเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และเปลี่ยนแปลงรวดเร็วขึ้นเรื่อย ๆ² การผลิตครูจึงเป็นงานใหญ่และหนักสำหรับการฝึกหัดครูในการที่จะควบคุมทั้งปริมาณและคุณภาพเพื่อสนองความต้องการทางสังคมและ เศรษฐกิจของชาติ เพื่อให้ใ้ครูที่มีความรู้ ความสามารถ มีจำนวนเพียงพอสำหรับอบรมอนุชนในรัฐจักหน้าที่ของคนในฐานะที่เป็นพลเมืองดี เข้าใจระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย รัฐจักหน้าที่ของคนที่จะวางตนให้เหมาะสมในสังคม มีความสามารถประกอบอาชีพอันมั่นคง เป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปในอนาคต ดังนั้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในวิทยาลัยครู จึงเป็นประโยชน์และมีความสำคัญอันใหญ่หลวงที่จะสร้างคนเพื่อออกไปพัฒนาคนในประเทศให้เกิดความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น โดยใช้ประสบการณ์ตรง ฝึกทักษะ ฝึกความรับผิดชอบในสภาพสิ่งแวดล้อมที่เป็นจริง เพื่อความสำเร็จในการปฏิบัติในอนาคต การฝึกสอนเป็นส่วนที่วัดผลงานทั้งหมดของโครงการฝึกหัดครู เพราะทำให้สถาบันฝึกหัดครูมองเห็นตนเอง และทำการ

¹วินัย วีระวัชชานนท์, "การศึกษากับการพัฒนาสังคม", ครูปริทัศน์ ปีที่ 4 ฉบับที่ 5, (พฤษภาคม 2522):32.

²บุญถิ่น อัตถากร, "แนวนโยบายการผลิตครูในอนาคต", คำปราศรัยและคำบรรยายของ นายบุญถิ่น อัตถากร พ.ศ. 2502-2514, (กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2515), หน้า 441.

ปรับปรุงโครงการฝึกสอนอยู่เสมอ¹

นักการศึกษาบางคนได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการฝึกสอนซึ่งได้อธิบายความหมายของการฝึกสอนไว้ดังนี้

สองดี ชูทวิงส์ และ สวัสดิ์ สุคนธรังษี กล่าวว่า

การฝึกสอนเป็นประสบการณ์ที่ต่อเนื่องกับการสอน กล่าวคือนักเรียนครูที่ทำการสอนได้คิด
ควรจะไปปฏิบัติการสอนใดก็พอสมควร แต่บางครั้งหากวางแผนการสอนไว้ไม่ดีพอ
ความสำเร็จในการฝึกสอนของนักเรียนครูก็ไม่อาจจะเป็นกรณีคาดคะเนความสำเร็จ
ในการทำการสอนจริง ๆ ไปได้²

ไมเคิลลิส และกริม (Michaelis and Grim) ได้กล่าวไว้ว่า
การฝึกสอนจะช่วยให้ฝึกหัดครูได้เรียนรู้ถึงหน้าที่ของครู สภาพห้องเรียน ตลอดจน
ปัญหาต่างๆ ในโรงเรียนเป็นการสะสมประสบการณ์ที่เปรียบเหมือนการสะสมเงินไว้ใน
ธนาคาร เพื่อจะได้นำไปใช้ได้อย่างดีเมื่อออกไปประกอบอาชีพจริง ๆ³

อารี สัมหนวี ได้กล่าวไว้ว่า
การฝึกสอนของนักเรียนฝึกหัดครูจะสะท้อนให้เห็นถึงผลของการสอนของครูอาจารย์ใน
สถานฝึกหัดครูว่า ควรจะปรับปรุงแก้ไขการสอนวิชาของตนอย่างไร ฉะนั้นสถาบัน
ฝึกหัดครูควรจัดให้อาจารย์ทุกหมวดวิชาได้ไปสังเกตการสอนของนักเรียนครูในสาขา
วิชาของตน นอกเหนือจากงานนิเทศการสอนของอาจารย์นิเทศที่กระทำอยู่แล้ว⁴

¹Gail M. Inlow, Maturity in High School Teaching, (Englewood Cliffs : N.J.: Prentice-Hall, 1963), p.400.

²สองดี ชูทวิงส์ และ สวัสดิ์ สุคนธรังษี, "การนิเทศการฝึกสอน", วิทยาสาร ปีที่ 6, ฉบับที่ 17, (กันยายน 2505): 550

³John Udell Michaelis and Paul R.Grim, The Student Teacher in the Elementary School, (New York: Prentice Hall, 1953), p.1.

⁴อารี สัมหนวี, "โครงการปรับปรุงการฝึกหัดครูและบริการการศึกษา", เรื่องนารูของกรมการฝึกหัดครู, (พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2513), หน้า 110.

เกษม สุกหอม ไก่ลาวไว้วา

การฝึกสอนของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา หรือนิสิตในสถาบันฝึกหัดครูใด ๆ เป็นตอนที่สำคัญที่สุด และมีความหมายที่สุดของการศึกษาวิชาครู เป็นตอนที่จะสร้างครูแต่ละคนให้เป็นครูที่ดียิ่งขึ้น เพราะ เป็นระยะที่นิสิตได้ฝึกหัด ใ้เรียนรู้อะไรต่าง ๆ เป็นพิเศษนอกเหนือจากที่เขาเคยได้ศึกษาค้นคว้าจากห้องเรียน และเป็นประสบการณ์ตรงที่นิสิตจะศึกษาเอาเองจากห้องเรียนซึ่งไม่เหมือนกัน ทั้งในด้านการจัดชั้นเรียน การจัดการนิเทศ การบริหารงาน การคัดเลือกนักเรียน วิธีการสอนต่าง ๆ รวมทั้งการเตรียมโครงการต่าง ๆ ไ้ล่วงหน้าของโรงเรียน นิสิตย่อมได้พบเห็น หรืออาจจะได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ในโรงเรียนฝึกสอน...¹

ชิน บุญญาภาพ ไ้ลาวไว้วา

การฝึกสอนหรือการฝึกงานจัดเป็นวิชาการทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่จำเป็นมาก เพราะเป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่สุด หรืออาจจะกล่าวได้ว่าเป็นหัวใจของการผลิตครูที่เกี่ยวข้อง เนื้อหาของการฝึกสอนนั้นก็เหมือนกับการออกปฏิบัติงานในวิชาชีพทางค่านอื่นๆ จัดว่าเป็นกิจกรรมขั้นสุดยอดที่ใ้ประสบการณ์ตรงแก่นักศึกษาก่อนที่จะออกไปมีอาชีพเป็นครู²

ดังนั้นจะเห็นว่าการฝึกสอนมีความสำคัญและใ้ประโยชน์กว้างขวาง เป็นวิชาบังคับที่จำเป็นสำหรับฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาครูทุกระดับ และการจัดโครงการฝึกสอนนี้ ต้องอาศัยความเข้าใจและการร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย ตั้งแต่หัวหน้าโครงการฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียนฝึกสอน ครูพี่เลี้ยง และ นักศึกษาฝึกสอน การจัดโครงการฝึกสอนก็เพื่อเปิดโอกาสใ้นักเรียนได้ทดลองใช้ความรู้ ความคิด ความสามารถ เพื่อจะค้นหาความเข้าใจในทฤษฎีต่าง ๆ ทางวิชาการศึกษา และทางจิตวิทยา เพื่อจะใ้ผู้ฝึกสอนนั้นมี

¹เกษม สุกหอม, "การฝึกสอนของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลก," (วิทยานิพนธ์เพื่อเลื่อนตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ใ้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์วิทยาลัยวิชาการศึกษา, 2514.)

²ชิน บุญญาภาพ, "บทนำ" คู่มือฝึกวิชาชีพภาคปฏิบัติ, (อุตรดิตถ์: ส่วนการพิมพ์ศูนย์บริการการศึกษาวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์, 2522), หน้าบทนำ.

ความพร้อม และมีสมรรถภาพในการเป็นครู เพราะทำหน้าที่เหมือนครูจริง ๆ ภายใต้งาน
นำของอาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์มาก่อน¹

ปัจจุบันการดำเนินงานของโครงการฝึกหัดครูในวิทยาลัยครูต่างๆ ได้ประสบปัญหา
ต่าง ๆ กัน หลายประการ ดังที่มีผู้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหานั้นอย่างกว้างขวางในแต่ละ
แห่ง เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องตรงเป้าหมาย และช่วยให้
โครงการฝึกสอนประสบผลสำเร็จตรงความมุ่งหมาย ทางวิทยาลัยครูได้รับความเข้าใจถึง
โครงการและความร่วมมือจากครูใหญ่และครูพี่เลี้ยงของโรงเรียนฝึกสอนนั้น ๆ เพื่อจะได้
ช่วยกันชี้แนะปัญหาเพื่อปรับปรุงให้โครงการฝึกสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ความมุ่ง-
หมายของวิทยาลัยครูเพชรบุรี คือ

1. เพื่อให้ให้นักศึกษานำทฤษฎีที่เรียนมาแล้วไปทดลองปฏิบัติในการเป็นครูที่ดี
2. เพื่อให้ให้นักศึกษามีทักษะในการ คิด พุฒ และการกระทำซึ่งจำเป็นต่ออาชีพครู
3. เพื่อให้ให้นักศึกษามีโอกาสใกล้ชิดกับชีวิตชนบทและมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน
4. เพื่อฝึกทักษะงานธุรการของครู
5. เพื่อศึกษาจิตวิทยาเกี่ยวกับเด็ก
6. เพื่อส่งเสริมการทำงานระบบกลุ่มอันเป็นพื้นฐานประชาธิปไตย
7. เพื่อส่งเสริมการรักษาระเบียบวินัยและวัฒนธรรมอันดี
8. เพื่อส่งเสริมการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
9. เพื่อเสนอข้อมูลต่าง ๆ ต่อวิทยาลัยครู²

การฝึกสอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการฝึกหัดครูซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียน
ได้มีความเข้าใจในอาชีพครูอย่างแท้จริง เนื่องจากทดลองทฤษฎีการศึกษาต่าง ๆ ขณะฝึก-
สอน เพื่อให้ตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของครู เป็นการเตรียมตัวผู้จะเป็นครูให้พร้อมที่จะ

¹Aleye C.Haines, Guiding the Student Teaching Process in Elementary Education, (Chicago : Rand McNally, 1960), p.1.

²ณรงค์ เชื้อมณี, "คู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู", หนังสือเสริมฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู, ชุดที่ 7, พิมพ์ครั้งที่ 2, (เพชรบุรี: ม.ป.ท., ม.ป.ป.), หน้า 69.

รับหน้าที่อันสำคัญในการให้การศึกษามอบระบบเยาวชนของชาติให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพในสังคม
โครงการฝึกสอนเป็นหมวดประสบการณ์ตรงที่จัดให้แก่นักศึกษาวิทยาลัยครูเพื่อใ้
บรรลุตามเป้าประสงค์ดังกล่าว วิทยาลัยครูจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขโครงการให้เหมาะสม
กับสภาพและความต้องการของสังคมอยู่เสมอ

ครูใหญ่และครูพี่เลี้ยงของโรงเรียนฝึกสอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการให้ข้อเสนอ-
แนะ และแสดงความคิดเห็นต่อกระบวนการฝึกวิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกสอน การนิเทศการ-
สอนของอาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ตลอดจนความรับผิดชอบของบุคคลหลายฝ่าย อันจะ
เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูเพชรบุรีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
ผู้วิจัยเห็นความจำเป็นของการสำรวจความคิดเห็นของครูใหญ่ และครูพี่เลี้ยงดังกล่าว จึงได้
คิดทำการวิจัยเรื่องนี้ขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูใหญ่ และครูพี่เลี้ยงที่มีต่อโครง
การฝึกสอนของวิทยาลัยครูเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาปัญหาการฝึกสอน และเสนอแนะแนวทางปรับปรุงโครงการฝึกสอน
ของวิทยาลัยครูเพชรบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

1. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคล 2 กลุ่ม คือ ครูใหญ่
และครูพี่เลี้ยง จำนวนทั้งหมดรวมงานในโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูเพชรบุรี ประจำปี
การศึกษา 2522
2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็น และปัญหาของครูใหญ่ ครูพี่เลี้ยง ที่มีต่อ-
โครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูเพชรบุรีในด้านการเตรียมบุคลากรเพื่อการฝึกสอน ซึ่งได้แก่
ครูใหญ่ ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาฝึกสอน รูปแบบของการฝึกสอน การนิเทศ-
การสอน การบริการการศึกษา การวัดและประเมินผลโครงการฝึกสอน และความรับผิดชอบ
ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการฝึกสอน

ขอทดลองเบื้องต้น

1. คำตอบในแบบสอบถามของประชากรในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม เป็นคำตอบที่ตอบด้วยความคิดเห็นของตนเองโดยแท้ และด้วยความจริงใจ
2. ความแตกต่างในสถานการณ์ส่วนตัวไม่มีผลต่อความแตกต่างในความคิดเห็นของประชากรในกลุ่มตัวอย่าง
3. การสังกัดในโรงเรียนต่างถิ่น ไม่มีผลต่อความแตกต่างในความคิดเห็นของประชากรในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม

ความจำกัดของการวิจัย

ผลของการวิจัยนี้ใช้ได้เฉพาะกับวิทยาลัยครูเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี เท่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร หนังสือ วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้ที่มีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการฝึกสอน เป็นแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม
2. สํารวจจำนวนครูใหญ่ ครูพี่เลี้ยง ที่เกี่ยวข้องกับโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูเพชรบุรี
3. นำข้อมูลมาสร้างแบบสอบถามฉบับชั่วคราว 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ แบบเลือกตอบ (Check-list) แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) และแบบปลายเปิด (Open-ended)
4. นำแบบสอบถามฉบับชั่วคราวไปให้ครูทรงวุฒิ 7 ท่านตรวจแก้ไข และนำไปทดลองใช้กับครูใหญ่จำนวน 10 คน และครูพี่เลี้ยงจำนวน 20 คน ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร เพื่อปรับปรุงให้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์
5. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับตัวอย่างประชากรทั้งหมด
6. นำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และทดสอบค่า t (t-test)

7. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาตีความ เสนอผลการค้นคว้าวิจัย สรุปผล และ
เสนอแนะ

คำจำกัดความของคำบางคำที่ใช้ในการวิจัย

1. การฝึกสอน หมายถึงการฝึกปฏิบัติงานสอนที่วิทยาลัยครูเพชรบุรีจัดให้นักศึกษา
ออกไปฝึกสอนในโรงเรียนฝึกสอน ภายใต้การนิเทศของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง เพื่อ
ให้เกิดประสบการณ์ในการเตรียมการประกอบอาชีพครูที่สมบูรณ์ในอนาคต
2. ครูใหญ่ หมายถึงผู้บริหารโรงเรียนซึ่งทำหน้าที่ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วย-
ครูใหญ่ และหัวหน้าหมวดวิชาแห่งโรงเรียนฝึกสอนที่ทางวิทยาลัยครูเพชรบุรีส่งนักศึกษาออก
ไปทำการฝึกสอน
3. ครูพี่เลี้ยง หมายถึง ครู หรืออาจารย์ในโรงเรียนฝึกสอนซึ่งเป็นครูหรือ-
อาจารย์ประจำชั้นหรือประจำวิชาที่ทางโรงเรียนฝึกสอนจัดให้ทำหน้าที่นิเทศการฝึกสอนให้กับ
นักศึกษาฝึกสอน
4. อาจารย์นิเทศก์ หมายถึง อาจารย์วิทยาลัยครูเพชรบุรีที่ได้รับหน้าที่เป็นผู้-
นิเทศการฝึกสอน และติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยฝึกสอนและวิทยาลัย
5. นักศึกษาฝึกสอน หมายถึง นักศึกษาวิทยาลัยครูเพชรบุรีที่ฝึกสอนเมื่อการศึกษา
2522
6. หน่วยฝึกสอน หมายถึงโรงเรียนในเขตความรับผิดชอบของวิทยาลัยครูเพชรบุรี
ที่รับนักศึกษาวิทยาลัยครูเพชรบุรีไปทำการฝึกปฏิบัติการสอน
7. โครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูเพชรบุรี หมายถึงการจัดและดำเนินการให้
นักศึกษาฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครูก่อนออกไปประกอบอาชีพ
8. การนิเทศการฝึกสอน หมายถึงการปฏิบัติการในการแนะนำช่วยเหลือ เป็นที่
ปรึกษาแก่นักศึกษาฝึกสอน
9. การนิเทศเพิ่มเวลา หมายถึงการทำหน้าที่นิเทศนักศึกษาฝึกสอนเพียงอย่าง-
เดียวตลอดระยะเวลาที่ได้รับหน้าที่เป็นอาจารย์นิเทศก์
10. รูปแบบของการฝึกสอน หมายถึงการจัดตั้งโรงเรียนฝึกสอนโดยความร่วมมือ
ของทางวิทยาลัยและโรงเรียนฝึกสอน และการวางแผนการปฏิบัติงาน

11. การบริการการศึกษา หมายถึงกิจกรรมใดๆ ที่วิทยาลัยจัดให้แก่หน่วยฝึกสอน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ทางวิชาการแก่นักศึกษา และบุคคลในโรงเรียนฝึกสอน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดว่าจะได้ประโยชน์ คือ

1. ได้ทราบข้อมูลสำคัญเพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครู-เพชรบุรี
2. ได้ขอเสนอแนะสำหรับบุคลากรฝ่ายวิทยาลัยครูในการวางแผนประสานงานระหว่างอาจารย์นิเทศ ครูใหญ่ และครูพี่เลี้ยง ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ได้แนวทางปฏิบัติในการเตรียมนักศึกษาก่อนออกฝึกสอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย